

वा० रा०

॥ ३ ॥

धर्मज्ञ इति ॥ सत्या अमोघा संधा सकृदेव प्रपन्नायतवास्मीति च याचते ॥ अभयं सर्वभूतेभ्यो ददाम्येतद्व्रतं ममेत्यादिरूपिणी प्रतिज्ञा यस्य ॥ यशस्वी रावणवधादिना दिव्ययशः संपन्नः ॥ ज्ञानसंपन्नः ब्रह्मज्ञानपरिपूर्णः ॥ अतएव जटायुपं प्रति मया त्वं समनुज्ञातोगच्छ लोकाननुत्तमानित्युक्तिः संगच्छते ॥ ब्रह्मज्ञस्यैव ब्रह्मोपदेशो अधिकारात् विना ब्रह्मोपदेशं अनुत्तमलोकावाप्त्यसंभवात् ॥ न विद्यते उत्तमायेभ्यस्ते अनुत्तमाः ॥ आत्मानं मानुषं मन्येरामंदशरथात्मजमित्यादिवचस्तु मायामात्रमित्यन्यत्र विस्तरः ॥ शुचिः प्रातःस्नानादिना प्राणायामाभ्यासादिना प्रत्याहारादिजन्यरागद्वेषहानेन च मायिकशरीरत्वाच्च नित्यं बाह्यांतरशुद्धः ॥ वश्यः पित्राचार्यदेवेषु विनीतः ॥ समाधिमान्निजतत्त्वसमाधिमान् ॥ १२ ॥ प्रजापतीति ॥ प्रजापतिसमः यद्यपि रामो ब्रह्मैव तथापि मानुषधर्माणां शोकमोहादीनां मायिकानां तत्र दर्शनेन औपाधिकभेदमादाय तत्समत्वोक्तिः ॥ भार्गवलोकप्रतिबंधरूपात् जटायुमोक्षप्रदानरूपात् स्वेन सह सर्वायोध्यावासिजनस्य सशरीरस्य ब्रह्मलोकनयनरूपाच्च कारणात् तत्समत्वं ॥ सर्वथा स्वतंत्रस्यैव वेदशेषु योग्यत्वात् ॥ श्रीमानित्येवमादी

धर्मज्ञः सत्यसंधश्च प्रजानां च हितैरतः ॥ यशस्वी ज्ञानसंपन्नः शुचिर्वश्यः समाधिमान् ॥ १२ ॥ प्रजापतिसमः श्रीमान् धातारिपुनिपूदनः रक्षिता जीवलोकस्य धर्मस्य परिरक्षिता ॥ १३ ॥ रक्षिता स्वस्य धर्मस्य स्वजनस्य च रक्षिता ॥ वेदवेदांगतत्त्वज्ञा धनुर्वेदे च निष्ठितः ॥ १४ ॥

नां पौनःपुन्यं सकलैश्वर्यादिसत्त्वबोधनार्थं ॥ धाता पितेव सर्वप्रजाधारणपोषणसामर्थ्ययुक्तः ॥ रिपुनिपूदनः आश्रितजनरिपुनाशकः कामादिरिपुनाशकश्च ॥ अन्यथा जगद्गुरोर्भगवतोरिपोरेवाभावेनैतद्विशेषणासंगतिः स्यात् ॥ बाहुलकात्कर्तारित्युद्ध ॥ जीवलोकस्य प्राणिसमूहस्य सकलव्यवहारप्रवर्तकत्वेन रक्षिता ॥ धर्मस्य तत्तद्वर्णाश्रमधर्मस्य मर्यादापरिपालनद्वारा रक्षिता ॥ १३ ॥ रक्षितेति ॥ स्वस्य धर्मस्य यज्ञाध्ययनदानदंडयुद्धादिरूपस्य रक्षिता सादरमनुष्ठाता ॥ स्वजनस्य स्वभक्तजनस्य अवश्यभाविनोप्यनिष्ठस्य निरासपूर्वकं परमेष्ठमोक्षदानेन रक्षिता ॥ तच्चांबरीषप्रल्हादध्रुवादीनां रक्षणेन प्रसिद्धमेव ॥ वेदानां ऋग्यजुःसामाथर्वणां ॥ छंदःकल्पव्याकरणज्योतिषनिरुक्तशिक्षारूपवेदांगानां तत्त्वज्ञः पाठतोऽर्थतश्च ज्ञाता ॥ शस्त्रास्त्रादिप्रतिपादकं शास्त्रं धनुर्वेदः तस्मिन्निष्ठितः सम्यक्कृतज्ञाता ॥ १४ ॥

वा० कां०

॥ ३ ॥